

**URGENTNI CENTER:
TRIAŽA**

Zaključevanje opremljanja Urgentnega centra bolnišnice v zadnjih dneh intenzivno nadgrajujemo s postavljanjem načina dela v novih prostorih. Predviden začetek delovanja je sredina septembra 2015, ko bo ob sedanji zakonodaji dosedanji sistem oskrbovanja urgentnih pacientov prenesen v nove prostore, s pomembno vsebinsko nadgradnjo, izvajanjem triaže v urgentnih ambulantah. Določene nejasnosti želimo prikazati v kratkem povzetku strokovnih objav v zadnjem letu v slovenskem prostoru, predvsem prispevka v Zdravstvenem vestniku, aprila 2015 in publikaciji Zbornice zdravstvene nege.

Izvajanje triaže pomeni prvi stik bolnika z zdravstvenim sistemom in začetek zdravstvene obravnave s strani usposobljene medicinske sestre. V okviru triaže dobi bolnik informacije o tem, kako dolgo bo predvidoma čakal na pregled pri zdravniku. Dobi navodila, kje naj se v času čakanja zadržuje in kako naj ravna v primeru poslabšanja zdravstvenega stanja. Na ta način se vzpostavi zaupen odnos med medicinsko sestro in bolnikom. Bolnik dobi občutek varnosti in urejenosti zdravstvene obravnave. Po opravljenem postopku triaže se že lahko začne diagnostični postopek z odrejanjem vnaprej določenih preiskav, kar skrajša skupni čas obravnave. Prav tako se lahko izvaja analgezija že v triaži. Tako bolnik lažje počaka na pregled pri zdravniku, hkrati ga ob zmanjšanju bolečine lahko po ponovni triaži uvrstimo v nižjo triažno kategorijo. Podobno velja za antipiretik ob visoki vročini. Če čas

dopušča, je po opravljeni triaži možno tudi dajanje nasvetov, informacij, zdravstveno vzgojnih gradiv in podobno.

Izvajanje triaže bistveno prispeva k dobri in učinkoviti organizaciji urgentnega oddelka. Triaža omogoča, da bolnike z različno prioriteto usmerimo na različne dele urgentnega oddelka (t. i. »streaming«). Na ta način eno dolgo čakalno vrsto razdelimo v več krajših čakalnih vrst, kar skrajša čas čakanja posameznika. Takšen način dela omogoča tudi bolj učinkovito razporejanje zaposlenih glede na izobrazbo in izkušnje.

Uvajanje triaže v Sloveniji se je pričelo postopno, od leta 2009 do leta 2012, ko se je začelo formalno izobraževanje. Uporabo in izvedbo MTS v urgentnih ambulantah ter usposabljanje nosilcev zdravstvene nege iz triaže podpirajo Razširjeni strokovni kolegij za pediatrijo, Razširjeni strokovni kolegij za urgentno medicino, Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije in Zdravstveni svet Ministrstva za zdravje Republike Slovenije.

Številka triažne kategorije	Barva triažne kategorije	Ime triažne kategorije	Čiljni čas do obravnave
Prva	rdeča	takošnja	TAKOJ
Druge	oranžna	zelo nujna	10 minut
Tretja	rumena	nujna	60 minut
Četrta	zelena	standardna	120 minut
Peta	modra	nenujna	240 minut

V 18 letih obstoja je 5-stopenjska Manchesterska triažna lestvica dobila svoje pomembno mesto na številnih urgentnih oddelkih po vsem svetu. Povsod triažo izvajajo za to dodatno usposobljene

medicinske sestre. Manchesterski sistem omogoča kakovostno, standardizirano in varno začetno obravnavo pacientov v urgentnih ambulantah. Omogoča tudi spremljanje oz. nadzor pravilnosti dela triažnih medicinskih sester in s tem zagotavljanje stalne kvalitete dela. V bodoče je pričakovati, da bo Manchesterski sistem triaže pridobil svoje mesto pri sprejemu urgentnih pacientov tudi v Sloveniji. (Vir: Rajapakse R, Triaža v urgentnih ambulantah, ZV 84, april 2015, 259-267)

*Strokovni direktor
prim.asist.Daniel
Grabar, dr.med.spec.anest.*

**Poraba zdravil in MPM
(medicinsko potrošni material)
od 1.do 14.avgusta 2015**

Poraba zdravil je znašala 239.673,67€ in je pod planom za 20% oz. za 59.993,32€. Od tega so stroški bioloških zdravil lista A (LZM znašali 20.722,10€ in sicer v internistiki v znesku 1.875,42€, urološki amb. 18.742,77 in gin.amb. 103,91€; lista B skupno 47.238,71€ in sicer v internistiki 40.027,60€ in COB očesni 7.211,10€.

Plan porabe je presežen v pulmologiji (ind.103,4), kirurgiji (ind.134,1), COB oče (ind.150,0), rentgenologiji (ind.136,0), PBZ (ind.102,5), neg.odsek (ind.121,6), prehr.sl.(ind.181,1), in pralnici (ind.222,1). Na vseh ostalih oddelkih je poraba pod planom.

Podatki po skupinah kažejo:

- plan porabe zdravil je presežen na: internistiki (ind.109,1), dializi (ind.102,1), pulmologiji

(ind.115,8), kirurgiji (ind.167,8), ORL (ind.123,5), sterilizaciji (ind.181,5), infektologiji (ind.107,3), RTG (ind.117,7) in vzdrževanje, na vseh ostalih oddelkih so stroški pod planom. Skupni indeks zdravil znaša 100,7;

- poraba MPM je nad planom na: COB oče (ind.389,22), sterilizaciji (ind.102,12), RTG(ind.120,6), neg.odsek (ind.137,4), prehr.sl.(ind.219,6) in pralnici (ind.267,9) , na vseh ostalih oddelkih so stroški pod planom. Skupni indeks MPM znaša 61,72;

- poraba pri ostalem materialu je nad planom na: pulmologiji (ind.108,6), fizioterapiji (ind.127,2), RTG (ind.145,6), (ind.PBZ (ind.166,7), neg.odsek (ind.161,4), prosectura (ind.153,3) in pralnica (ind.102,4), na vseh ostalih oddelkih so stroški pod planom. Skupni indeks ostalega materiala brez zdravil in MPM znaša 59,5.

*Služba za zdr.ekonomiko
plan in analize
Edita Horvat*

ZA DOBER ZAČETEK TEDNA

Delam, delam, delam...delam, kot zamorc. Se še spomnite te pesmi oziroma, ste jo že kdaj slišali? Če ne, priporočam osvežitveni tečaj za malce smeha in v temeljit premislek. Kaj je dejansko tisto, kar nas bo pripeljalo do boljše prihodnosti? Iskanje bližnjic, izkrivljanje dejstev, goljufanje, prikrivanje, naprtitev krivde drugim in uporaba vseh možnih izgovorov, da ne naredimo tega, ker se od nas pričakuje? Po drugi strani pa bi imeli vse, kar si želimo in nam povečuje udobje življenja. [...]
Zveni skoraj tako, kot da bi otrokom v šoli rekli, da ni več

pomembno, da se učijo, delajo in spoštujejo svoje učitelje ter da imajo ogromno pravic zaradi katerih se ne rabijo toliko truditi in se dokazovati. Zaskrbljujoče, kaj? Ja, se bojim, da prihajajo generacije samozavestnih vase zagledanih in tehnološko odvisnih, ki bodo imeli težave pri tinskem delu in uporabi zdrave pameti.

Spomnite se svojih staršev in starih staršev – katere vrednote, ki jih lahko poberemo od njih in prinesemo v sodobni svet. Prav gotovo ne vseh, a za tiste »zlate tri« ni ovir (razen v naših glavah in navadah):

1. Marljivost – narediš svoje delo v celoti in do konca
2. Odgovornost – skrbno ravnaš s tistim, kar je tvoje – tako v službi kot doma
3. Čustvena inteligenca – tudi v najtežjih situacijah ohraniš mirno kri in poiščeš čim boljšo rešitev

Če podrobneje pogledate prve črke vrednot – prinašajo resnično »MOČ«

Vsem privoščim, da si naberete čim več moči in nadaljujete z delom, da bomo imeli (še) lepšo Slovenijo. Verjemite mi, da zgledi vlečejo in četudi ne boste »okužili« dovolj ljudi okoli sebe, boste presneto ponosni nase in narejeno. To pa je tisto, da kar največ šteje za dobro počutje in dolgo življenje.

Vir: BMC – International

JAVNA NAROČILA

Na portalu javnih naročil je bilo 28. avgusta 2015 objavljeno javno naročilo male vrednosti katerega predmet so »Storitve prevoza perila«. Številka razpisa je NMV5417/2015, rok za oddajo ponudb pa najpozneje do 1. oktobra 2015 do 10.00 ure.

Na portalu javnih naročil je bilo 28. avgusta 2015 objavljeno javno naročilo male vrednosti katerega predmet je »Monitoring pacientov«. Številka razpisa je NMV5418/2015, rok za oddajo ponudb pa najpozneje do 29. septembra 2015 do 10.00 ure.

Na portalu javnih naročil je bilo 28. avgusta 2015 objavljeno javno naročilo po odprtem postopku, katerega predmet so »Reagenti in potrošni material za analizator Arhitect i2000 SR«. Številka razpisa je JN5925/2015, rok za oddajo ponudb pa najpozneje do 8. oktobra 2015 do 10.00 ure.

*mag. Andreja Stepanovič, univ.dipl.ekon.
Strokovna sodelavka za javna naročila*

ČESTITKA

Naša sodelavka Tanja Kuhar, zdravstvena administratorica na RTG oddelku je v četrtek 27. avgusta 2015 50-ič darovala kri. S svojo humanostjo je rešila marsikatero življenje. Z željo, da bo še v prihodnje tako, ji iskreno čestitamo in želimo dosti zdravja, saj bo le tako lahko nadaljevala s svojo humanostjo.

Vodstvo

ZGODILO SE JE - prejšnji teden

❖ Ponedeljek:

- Gostja radijske oddaje Murskega vala »Za zdravje« je bila Metka Lipič Baligač, mag. zdr. nege, pomočnica direktorja za področje zdravstvene nege; tema oddaje »Varstvo in dostojanstvo težko bolnih in umirajočih«

ZGODILO SE BO - ta teden

❖ Sreda:

- Delovni sestanek na Ministrstvu za zdravje, tema vzpostavitve in organizacije dela v Urgentnem centru Murska Sobota, direktor Bojan Korošec, dr. med., spec. int., strokovni direktor prim. asist. Daniel Grabar, dr. med., spec. anest. z rean., pomočnica direktorja za področje ZN Metka Lipič Baligač, mag. zdr. nege in vodja ZN za področje kirurških dejavnosti mag. Marija Zrim, dipl. m. s.

- Interno strokovno izobraževanje za področje ZN, »Projekt metulj«, predavala bo prim. asist., mag. sc. Maja Šeruga, dr. med., spec. int. gastroenterolog (knjižnica V. nadst. Krg. bloka)

- Delovni obisk iz Alma Mater Europaea – Evropski center, Maribor, ki gosti dve profesorici iz Finske.

*Tajništvo:
Darja Cigüt*

NOVOSTI NA MAMOGRAFSKI DIAGNOSTIKI ODDELKA ZA RADIOLOGIJO SB MURSKA SOBOTA

V zadnjem letu smo na mamografski diagnostiki naše bolnišnice uvedli kar nekaj novosti. Ob tem smo naše delo poskušali čim bolj približati Smernicam diagnostike in zdravljenja raka dojk, ki jih je leta 2014 izdal Onkološki Inštitut v Ljubljani, pa tudi Evropskim smernicam za zagotavljanje kakovosti presejanja in diagnostike raka dojk ter priporočilom EUSOBI-ja glede preiskav dojk z magnetno resonanco.

Ženskam, ki prihajajo na preventivne mamografije smo pripravili anketne vprašalnike.

Na tak način pridemo do nekaterih potrebnih informacij, ki nam jih napotni zdravniki na napotnice običajno ne napišejo.

Nekaj novosti smo uvedli tudi na področju ultrazvočne diagnostike dojk. Radiologi izvajamo ultrazvočne preglede dojk predvsem pri ženskah, pri katerih so vidne spremembe na mamografskih posnetkih, ki zahtevajo natančnejšo opredelitev. Radiolog po opravljenem ultrazvočnem pregledu presodi ali je pri ženski potrebna dodatna preiskava (dodatno slikanje, pregled z magnetno resonanco, biopsija pod kontrolo ultrazvoka ali rentgena), zgodnejša mamografska kontrola ali pa le redni preventivni pregledi. Novost je tudi »second look« ultrazvok dojk, ki ga izvajamo pri ženskah, kjer so bile vidne spremembe na magnetno resonančni mamografiji in zahtevajo natančnejšo opredelitev ali biopsijo.

Uvedli smo debeloigelnne biopsije dojk pod kontrolo ultrazvoka, ki se izvajajo predvsem pri manjših netipnih tumorjih, pri ženskah kjer citološka punkcija ne da dokončne diagnoze in pri verifikaciji fibroadenomov.

V sodelovanju z Onkološki Inštitutom uspešno uvajamo DIB/VDIB mikrokalcinacij pod kontrolo rentgena. V ta namen nam je Onkološki Inštitut daroval aparat za punkcije. Za aparat smo našli ustrezen prostor in že educirali nekaj kadra na Onkološkem Inštitutu. Na aparatu pa smo opravili tudi 3 dnevni tečaj iz biopsij pod vodstvom mentorja iz firme Hologic. Pridobili smo že tudi dovoljenje za delo s strani ZVD in se dodatno kadrovske okrepili še z dvema inženirkama. Predvsem zadnja novost predstavlja veliko pridobitev za ženske Prekmurja, ki so na omenjene biopsije pod kontrolo rentgena preko CBD v Mariboru odhajale v Ljubljano. UKC Maribor teh biopsij namreč ne izvaja. Skupaj z Onkološkim Inštitutom si bomo prizadevali tudi za pravičnejšo ovrednotenje omenjenih punkcij s strani ZZZS-ja, nekatere aktivnosti v zvezi s tem pa že potekajo.

Na magnetno resonančni mamografiji smo posodobili protokol preiskave in tako predvsem skrajšali čas preiskave, indikacije za preiskave pa smo uskladili z priporočili EUSOBI-ja. Pri našem delu smo še posebej pozorni na ženske z anamnezo raka dojk v družini. Če so v skladu z priporočili prisotne indikacije jim priporočamo napotitev Ambulanto za onkološko genetsko svetovanje in testiranje na Onkološki inštitut.

Uvedli smo interne konzilije, na katerih radiologi odčitovalci z konsenzom odločamo o nadaljnji diagnostični obdelavi žensk, pri katerih so vidne spremembe na mamografiji.

S tako širokim spektrom slikovnih preiskav in biopsij na področju diagnostike raka dojk ter z dobro educiranim kadrom postajamo takoj za ljubljanskim Onkološkim inštitutom druga največja diagnostika v državi.

*Marta Zebič - Šinkovec,
dr. med., spec. radiologije*

STATISTIČNI PODATKI ZA PREJŠNJI TEDEN

	Plan	Realiz.
ŠT.SPP	364	352
ŠTEV. BOD:	1.949	1746
LEŽALNA DOBA	5,30	4.56
ŠT. NOVOROJ:		20
DOJ. MATERE:		7

*Branko Temlin
Splošna služba*

Misel

*Ne sprašujte se, kaj svet potrebuje,
vprašajte se, kaj osrečuje vas.
Potem pojdite in uresničite to.
Kajti tisto, kar svet potrebuje, so srečni
ljudje."
(Howard Thurman)*

*Ureja : Jožica Viher
Naklada 130 izvodov
Prispevki in delo niso honorirani !
Modri dirkač vam je tedensko
dosegljiv na naslovu:
<http://www.sb-ms.si>*